

Spis treści

Wstęp	9
Część pierwsza	
Teoretyczny kontekst badania	
Rozdział 1. Potencjał twórczy dzieci i młodzieży w świetle literatury przedmiotu	13
1.1. Wprowadzenie	13
1.2. Twórczość i kreatywność – ustalenia definicyjne	14
1.3. Poziomy twórczości – od potencjału do jego realizacji	19
1.4. Wybrane koncepcje procesu twórczego – próba syntezy	26
1.5. Zdolności twórcze	34
1.5.1. Wybrane modele zdolności twórczych	35
1.5.2. Struktura myślenia twórczego	41
1.5.3. Wyobraźnia twórcza	47
1.5.3.1. Mechanizmy wyobraźni twórczej	48
1.5.4. Wyobraźnia twórcza a myślenie twórcze	55
1.6. Twórczość w rozwoju człowieka	59
1.6.1. Zmiany rozwojowe a twórczość – podstawowe powiązania i kluczowe pytania	60
1.6.2. Twórczość z punktu widzenia wybranych teoretycznych modeli rozwoju	61
1.6.2.1. Modele liniowe rozwoju twórczości	62
1.6.2.2. Modele stadialne rozwoju twórczości	63
1.6.2.3. Modele cykliczno-fazowe rozwoju twórczości	71
1.6.2.4. Zjawisko kryzysów w rozwoju twórczości z perspektywy <i>life span</i>	72
1.6.2.5. Kryzysy w rozwoju twórczego potencjału dzieci i młodzieży w świetle badań	77
1.6.3. Charakterystyka rozwoju dziecka w odniesieniu do kształtowania się potencjału twórczego – próba syntezy	83
1.6.3.1. Rozwój twórczego potencjału dziecka w wieku szkolnym	83
1.6.3.2. Rozwój twórczego potencjału dziecka w okresie adolescencji	91
1.7. Podsumowanie	99

Spis treści

Rozdział 2. Trening kreatywności jako grupowa forma uczenia się i jego efektywność w świetle badań	101
2.1. Wprowadzenie	101
2.2. Trening jako forma uczenia się przez doświadczenie	102
2.2.1. Trening grupowy – podstawowe założenia, cele i rodzaje treningów	108
2.2.2. Źródła treningów kreatywności na świecie i w Polsce	114
2.2.3. Trening kreatywności – podstawowe definicje i rodzaje	116
2.3. Metodyczne aspekty treningów kreatywności	118
2.3.1. Cele treningów kreatywności	118
2.3.2. Zasady dydaktyczne kształcenia do twórczości	121
2.3.2.1. Cechy zadań stawianych przed uczestnikami w trakcie treningu kreatywności	123
2.3.2.2. Zasady dydaktyczne odnoszące się do poszczególnych sfer rozwoju uczestników treningu kreatywności	124
2.3.2.3. Zasady dotyczące organizacji treningu kreatywności	141
2.3.2.4. Zasady dydaktyczne odnoszące się do postawy trenera	145
2.3.3. Rola trenera/nauczyciela twórczości	146
2.3.4. Twórczość grupowa a indywidualna	151
2.4. Różne formy stymulowania kreatywności – programy edukacyjne	159
2.5. Efektywność treningu kreatywności w świetle badań	167
2.6. Podsumowanie	181

Część druga

Metoda

Rozdział 3. Metodologia badań własnych	187
3.1. Wprowadzenie	187
3.2. Pytania badawcze	188
3.3. Hipotezy badawcze	191
3.4. Metoda	193
3.5. Zmienne	194
3.6. Narzędzia badawcze	194
3.6.1. <i>Rysunkowy Test Twórczego Myślenia</i>	195
3.6.2. <i>Testy Twórczego Myślenia Torrance'a</i>	197
3.6.3. <i>Test Wyobraźni Twórczej</i>	200
3.6.4. <i>Skala Kompetencji Osobistej</i>	202
3.7. Plan i organizacja eksperymentu	203
3.8. Dobór próby i charakterystyka osób badanych	205
3.9. Cele i model treningu twórczości	207
3.10. Organizacja i program treningu	217
3.11. Bloki tematyczne programu zajęć	221
3.12. Trenerzy	226
3.13. Metody analizy danych	227

Część trzecia

Analiza wyników

Rozdział 4. Przygotowanie danych do analiz	231
Rozdział 5. Weryfikacja hipotez	239
5.1. Efektywność treningu kreatywności w zakresie potencjału twórczego	239
5.1.1. Efektywność treningu w zakresie zdolności twórczych	239
5.1.2. Efektywność treningu w zakresie wyobraźni twórczej	241
5.1.2.1. Efektywność treningu w zakresie płynności wyobraźni twórczej	241
5.1.2.2. Efektywność treningu w zakresie elaboracji wyobraźni twórczej	242
5.1.2.3. Efektywność treningu w zakresie oryginalności wyobraźni twórczej .	243
5.1.2.4. Analiza tematyczna pomysłów w <i>Teście Wyobraźni Twórczej</i>	245
5.1.3. Efektywność treningu w zakresie myślenia twórczego	253
5.1.3.1. Efektywność treningu w zakresie płynności myślenia twórczego	253
5.1.3.2. Efektywność treningu w zakresie giętkości myślenia twórczego	256
5.1.3.3. Efektywność treningu w zakresie oryginalności myślenia twórczego .	258
5.1.3.4. Analiza tematyczna pomysłów w <i>Teście Niezwykłych Konsekwencji</i> ..	260
5.1.3.5. Analiza tematyczna pomysłów w <i>Teście Niezwykłych Zastosowań</i>	264
5.1.3.6. Analiza tematyczna pomysłów w <i>Teście Kółek</i>	268
5.1.4. Efektywność treningu w zakresie poczucia własnej skuteczności	276
5.1.5. Efektywność treningu w zakresie samooceny kreatywności	277
5.1.6. Podsumowanie	278
5.2. Efektywność treningu kreatywności w zależności od różnych grup wiekowych ...	280
5.2.1. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie zdolności twórczych ...	281
5.2.2. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie wyobraźni twórczej	283
5.2.2.1. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie płynności wyobraźni twórczej	284
5.2.2.2. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie elaboracji wyobraźni twórczej	286
5.2.2.3. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie oryginalności wyobraźni twórczej	289
5.2.3. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie myślenia twórczego ...	291
5.2.3.1. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie płynności myślenia twórczego	291
5.2.3.2. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie giętkości myślenia twórczego	296
5.2.3.3. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie oryginalności myślenia twórczego	300
5.2.4. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie poczucia własnej skuteczności	304
5.2.5. Poziom wiekowy a efektywność treningu w zakresie samooceny kreatywności	306
5.2.6. Podsumowanie	309
5.3. Efektywność treningu w zależności od wyjściowego poziomu potencjału twórczego .	312
5.3.1. Wyjściowy poziom zdolności twórczych a efektywność treningu	313

Spis treści

5.3.2. Wyjściowy poziom wyobraźni twórczej a efektywność treningu	314
5.3.2.1. Wyjściowy poziom płynności wyobraźni twórczej a efektywność treningu	314
5.3.2.2. Wyjściowy poziom elaboracji wyobraźni twórczej a efektywność treningu	316
5.3.2.3. Wyjściowy poziom oryginalności wyobraźni twórczej a efektywność treningu	317
5.3.3. Wyjściowy poziom poczucia własnej skuteczności a efektywność treningu ..	318
5.3.4. Podsumowanie	320
5.4. Efektywność treningu kreatywności w zależności od trenera	321
5.4.1. Rola trenera a efektywność treningu w zakresie zdolności twórczych	322
5.4.2. Rola trenera a efektywność treningu w zakresie wyobraźni twórczej	324
5.4.2.1. Rola trenera a efektywność treningu w zakresie płynności wyobraźni twórczej	324
5.4.2.2. Rola trenera a efektywność treningu w zakresie elaboracji wyobraźni twórczej	326
5.4.2.3. Rola trenera a efektywność treningu w zakresie oryginalności wyobraźni twórczej	328
5.4.3. Rola trenera a efektywność treningu w zakresie myślenia twórczego	330
5.4.4. Rola trenera a efektywność treningu w zakresie poczucia własnej skuteczności	333
5.4.5. Rola trenera a efektywność treningu w zakresie samooceny kreatywności ...	335
5.4.6. Podsumowanie	337
Rozdział 6. Dyskusja wyników i wnioski	339
6.1. Zakres oddziaływań treningu kreatywności	340
6.2. Czynniki modyfikujące efektywność treningu kreatywności	347
6.3. Ograniczenia badania	354
Zakończenie	357
Spis rzeczy	359
Spis tabel	359
Spis rysunków	361
Bibliografia	365